

DIMENSIUNEA ECONOMICĂ A DOMENIULUI CULTURII

THE ECONOMIC DIMENSION OF CULTURE SECTOR

Prof. univ. dr. Maria MOLDOVEANU
Prof. univ. dr. Valeriu Ioan - FRANC
Academia Română, Institutul Național de
Cercetări Economice

Abstract

The production of cultural assets generates not only job opportunities, but also revenues, to the public budget inclusively.

Approaching the process of production and capitalization of symbolic assets from an economic perspective allows the use of certain analysis methods, extremely useful for becoming familiar with the economic consequences of the activities in the culture sector.

Keywords: management, culture sector, cultural products, economic value

1. Aspecte economice ale creației, producției și difuzării de bunuri și servicii culturale

Produsele culturale (bunuri și servicii) au, pe lângă *valoare simbolică* (semnificație), și o *valoare economică*. Producerea lor presupune anumite costuri/cheltuieli pentru materii prime, materiale, echipamente, forță de muncă și, nu în ultimul rând, pentru achiziționarea drepturilor de proprietate intelectuală. Cheltuielile pentru realizarea operelor de creație intelectuală includ, la rândul lor: prețul materialelor utilizate (orice creație presupune folosirea de idei preexistente, nimeni nu creează *ex nihilo*), prețul de acces la informație, prețul timpului investit de creator, prețul valorii sale sociale, al notorietății lui în comunitatea intelectuală, la care se adaugă alte cheltuieli generale.

Pe lângă costurile menționate mai sus, produsele culturale au și un preț de vânzare, prețul plătit de consumatori. Diferența dintre costul producerii și difuzării operelor de creație intelectuală și prețul de piață la care acestea sunt comercializate reprezintă profitul. Obținerea de profituri ar trebui să fie un element de atracție pentru investițiile în sectorul culturii.

Prin urmare, producția de bunuri culturale este nu numai generatoare de locuri de muncă, ci și de venituri, inclusiv pentru bugetul public.

1. Economic aspects of creation, production, and dissemination of cultural assets and services

Cultural products (assets and services) have not only a *symbolic value* (significance), but also an *economic value*. Their production implies certain costs/expenses for raw materials, supplies, equipment, work force, and, nonetheless, for the acquisition of copyright. The expenses for the creation of intellectual work involve in their turn: the cost of the materials used (every creation involves preexistent ideas; no one creates *ex nihilo*), the cost of access to information, the cost of the time invested by the creator, the cost of its social value, of its fame within the intellectual community, to which there are other general costs added.

Besides the aforementioned costs, the cultural products also have a sale price, one that is paid by the consumers. The difference between the cost of the production and dissemination of the intellectual works and their sale price on the market represents the profit. Obtaining profits should be a stimulating element with the purpose of attracting investment in the culture sector.

Consequently, the production of cultural assets generates not only job

Dar datorită dimensiunii sociale și specificității lor simbolice, produsele culturale sunt în același timp *generatoare de venituri și de satisfacții non-comerciale*. Această dublă valență este elementul esențial care trebuie luat în considerare în configurarea ofertei culturale.

Abordarea economică a procesului de producere și valorificare a bunurilor simbolice permite folosirea unor *metode de analiză* extrem de utile pentru cunoașterea consecințelor economice ale activităților din sectorul culturii, ca de exemplu: metoda rentabilității financiare directe a investițiilor, analiza impactului cunoscută și sub denumirea de “metoda efectelor”, evaluarea riscurilor determinate de anumite decizii, analiza în termeni de cerere și ofertă etc.

În afara bunurilor și serviciilor culturale susceptibile de a aduce profit și care sunt produse, în general, în regim de piață liberă, există o clasă de produse culturale care au toate însușirile bunurilor publice. De regulă, producția lor nu este compatibilă cu mecanismele pieței astfel încât intervenția statului apare ca o soluție viabilă.

Această intervenție se materializează prin politici publice care presupun, printre altele, un cadru de reglementare flexibil și adecvat, strategii de finanțare diversificate, parteneriate public-privat și central-

opportunities, but also revenues, to the public budget inclusively.

Because of their social dimension and their symbolic specificity, the cultural products are at the same time *generating revenues and non-commercial satisfaction*. This duality is the key element which should be considered while configuring the cultural offer.

Approaching the process of production and capitalization of symbolic assets from an economic perspective allows the use of certain *analysis methods*, extremely useful for becoming familiar with the economic consequences of the activities in the culture sector, such as: the method of direct financial profitability of investments, the impact analysis known as “the effects method,” the evaluation of risks determined by certain decisions, the analysis in terms of offer and demand, and so on.

Besides the cultural assets and services capable of bringing profits and generally produced within a free market, there is also a category of cultural products which meet all the properties of public goods.

This intervention materializes itself through public policies which imply, among other things, an adequate and flexible regulatory framework, various financing strategies and public-private and

local.

În egală măsură, politicile publice trebuie să vizeze asigurarea unui cadru general care să favorizeze dezvoltarea inițiativei private – industriile creative – ceea ce conduce la diversificarea modalităților de consum cultural, inclusiv la democratizarea culturii.

Cu toate oportunitățile de exploatare economică a produselor simbolice, se constată încă o reticență a deținătorilor de capital de a investi în acest sector de activitate, de a demara afaceri în zona producției și distribuției de bunuri și servicii culturale.

De asemenea, datorită rezistenței tradiționale față de tendințele de globalizare a economiei, se constată apariția unor noi câmpuri de tensiune între domeniul economic și cel cultural.

Această situație are și alte implicații. Astfel, opțiunea de a investi în cultură și de a dezvolta industrii culturale care să utilizeze potențialul creator autohton duce la consumul pasiv de produse create în alte spații socioculturale.

Ca organ de specialitate al administrației publice centrale, căruia îi revine responsabilitatea elaborării strategiilor culturale, Ministerul Culturii și Cultelor se raportează constructiv la problematica economică a culturii, reușind să identifice instrumente de susținere a producției de bunuri simbolice și de satisfacere a

central-local partnerships.

To the same extend, the public policies shall target the security of a general framework which should encourage the development of private initiative – the creative industries— which leads to a diversification in the ways of cultural consumption and to the democratization of culture inclusively.

Despite all the opportunities of economic usage of symbolic products, there can be still noticed a reserve from the part of the investors to invest in this sector.

At the same time, because of a traditional resistance to tendencies of globalizing the economy, there can be noticed the emergence of new tensions between the economic and cultural sectors. This state of being has adjacent implications, too. In these circum-stances, refraining from investing in culture and from developing cultural industries which could make use of the native creative potential can lead to the passive consumption of products created in other social and cultural areas.

In its position as specialized organ of central public administration, bearing the responsibility of elaborating cultural strategies, The Ministry of Culture and Cults positively relates itself to the economic aspect of culture, succeeding to identify instruments

dreptului de acces la cultură.

2. Susținerea financiară a culturii

În ultimii ani se constată o diversificare a surselor de finanțare a sectorului cultural care, pe lângă bugetul de stat și bugetele locale, beneficiază de surse extrabugetare, precum veniturile proprii ale instituțiilor publice și ale organizațiilor neguvernamentale, sponsorizări și alte liberalități. În același timp, o parte destul de importantă din finanțarea programelor și proiectelor culturale se realizează din surse externe, fie sub formă de credite, fie sub formă de fonduri nerambursabile. Cu toate acestea, finanțarea culturii din bugetul public deține în continuare ponderea cea mai însemnată. Din acest motiv, sectorul culturii resimte tensiunea generată de competiția cu celelalte sectoare publice care au acces la aceleași surse bugetare – educație, sănătate, asistență socială - fiind plasată uneori sub nivelul de prioritate normal.

La nivel central, prin bugetul aprobat pentru Ministerul Culturii și Cultelor, sunt finanțate:

- instituții de cultură reprezentative, aflate în subordinea administrativă a ministerului;
- programe și proiecte culturale de anvergură națională.

meant to support the production of symbolic goods and satisfy the right to have access to culture.

2. The financial support of culture

In the past several years, there has been a diversification in the financing sources in the culture sector which, besides the state and local budgets, is the beneficiary of extra-budgetary sources such as the personal revenues of public institutions and nongovernmental organizations. At the same time, a substantial part of the financing of cultural programs and projects comes from external sources, either in the form of credit or as unredeemable funds. Nevertheless, the public budget represents the main source of financing for the culture sector. For this reason, the culture sector experiences the tension generated by the competition with the other public sectors which have access to the same budgetary sources – finding itself below the normal level of priority.

At the central level, through the budget that has been approved for the Ministry of Culture and Cults, are being financed:

- representative cultural institutions, subordinated to the administration of the ministry;

Susținerea de programe și proiecte din bugetul Ministerului Culturii și Cultelor se realizează în baza cadrului legal general privind finanțele publice și a reglementărilor specifice pentru domeniul culturii: Ordonanța Guvernului cu nr. 51/1998 privind îmbunătățirea sistemului de finanțare a programelor și proiectelor culturale, aprobată cu modificări prin Legea nr. 245/2001 și HG nr. 49 din 2003 pentru aprobarea normelor metodologice privind stabilirea criteriilor de acordare a unor subvenții asociațiilor și fundațiilor române cu personalitate juridică, precum și altor organizații neguvernamentale fără scop lucrativ, care inițiază și organizează programe și proiecte culturale.

Criteriile de acordare a fondurilor pentru programe și proiecte ale organizațiilor neguvernamentale sunt:

- capacitatea inițiatorilor de a atinge obiectivul/obiectivele urmărite (demonstrată prin prezentarea succintă a modului de derulare a programelor și proiectelor propuse);

- noutatea programelor și a proiectelor culturale pentru care se solicită finanțare, în raport cu obligațiile ori programele minimale care urmează să fie aprobate anual, de ordonatorii principali de credite, pentru activitățile proprii și pentru cele organizate de instituțiile din subordine;

- coerența programului sau a proiectului cultural cu necesitățile,

- cultural programs and projects of national coverage.

The financing of programs and projects through the budget of the Ministry of Culture and Cults is being done in accordance with the general legal framework concerning the public finances and with the particular regulations applicable to the culture sector: Government Ordinance no. 51/1998 concerning improving the financing system of cultural programs and projects, approved as amended through Law no. 245/2001 and Government Resolution no. 49 of 2003 concerning the approval of methodological norms regarding the establishment of criteria for granting subsidies to Romanian associations and foundations with legal personality, as well as to other nongovernmental not-for-profit organizations that initiate and organize cultural programs and projects.

The fund-granting criteria for programs and projects organized by nongovernmental organizations are:

- the initiators' capacity of reaching the targeted objective/objectives;

- the innovative nature of the cultural programs and projects to be financed compared to the obligations or the minimal programs that are to be approved annually by the main chief accountants for credits, for

prioritățile și strategia structurilor administrației publice centrale sau locale care acordă subvenția;

- capacitatea organizatorică și funcțională a organizației neguvernamentale fără scop lucrativ - asociație, fundație etc., dovedită prin:

- experiența în domeniul administrării programelor și a proiectelor culturale;

- căile și modalitățile de identificare a beneficiarilor;

- calitatea serviciilor culturale acordate sau a activităților culturale organizate;

- capacitatea resurselor umane de a asigura desfășurarea programului sau proiectului cultural la nivelul propus;

- experiență de colaborare, parteneriat cu autoritățile publice, cu alte organizații guvernamentale și neguvernamentale din țară și din străinătate, după caz.

Organizațiile neguvernamentale, participante la o cercetare aplicată asupra accesului la fondurile publice a ONG din România, consideră ca fiind semnificative pentru decidenți următoarele criterii:

- importanța proiectului pentru comunitatea vizată;

- vechimea organizației solicitante și experiența legată de alte proiecte culturale;

- cuantumul fondurilor solicitate;

personal activities and for those organized by the subordinated institutions;

- the cohesion of the cultural program or project within the necessities, priorities and strategies of the central or local public administration structures which grant the subsidy;

- the organizational and functional capacity of the nongovernmental not - for - profit organization, testified by:

- its experience in the area of administration of cultural programs and projects;

- the ways and means of identification of the beneficiary;

- the quality of the cultural services provided or of the cultural activities organized;

- the HR capacity of securing the development of the cultural program or project at the desired level;

- a history of collaborations and partnerships with public authorities and other governmental and nongovernmental organizations, national or international, on a case to case basis.

The nongovernmental organizations, participating to an applied research on the access to public funds of NGOs in Romania, consider as being significant for the deciding

- calitatea serviciilor oferite;
- valoarea contribuției proprii a organizației solicitante;
- originalitatea proiectului;
- modul în care proiectul promovează identitatea culturală, valorile creației contemporane etc.

Accesul organizațiilor neguvernamentale la fonduri publice răspunde dezideratelor de stimulare a participării la viața culturală și consolidează parteneriatul public-privat. Prin aplicarea acestor criterii, fondurile publice acordate organizațiilor neguvernamentale capătă o utilizare mai eficientă, maximizând efectele și eliminând o serie de cheltuieli nerentabile. În prezent, se constată că există o diferențiere tipologică a ONG, din perspectiva modului în care acestea relaționează cu structurile publice în materie de finanțare, de la cele pentru care fondurile publice sunt decisive în derularea activităților proprii până la organizațiile care nu apelează niciodată la subvenții. În viitor, însă, accesul organizațiilor neguvernamentale la aceste surse publice se va extinde, ceea ce presupune:

- o mai bună informare asupra facilităților și oportunităților existente;
- transparență mai mare în selecția proiectelor;
- receptivitate sporită a autorităților publice față de proiectele propuse;

authority the following criteria:

- the importance of the project for the targeted community;
- the length of service of the petitioning organization and its experience in relation to other cultural projects;
- the cumulative amount of the solicited funds;
- the quality of the services offered;
- the value of the petitioning organization's own contribution;
- the originality of the project;
- the way in which the project promotes cultural identity, the values of contemporary creation, etc.

The access of nongovernmental organizations to public funds corresponds to wishes of stimulating the participation to cultural activities and consolidates the public-private partnership. By applying these criteria, the public funds granted to nongovernmental organizations acquire a more efficient usage. At the moment, there is a typological difference of NGOs, concerning the way in which they come into contact with the public structures regarding financing, from those for which the public funds are paramount for the execution of their own activities up to those organization that never request any subsidies. In the future, however, the access of

- îmbunătățirea sistemului de acordare a resurselor, pe bază de criterii riguroase și de licitație de proiecte;

- condiționarea finanțării din fonduri publice de îndeplinirea obiectivelor și atingerea rezultatelor stabilite prin proiect.

Pentru perioada 2004-2007, Ministerul Culturii și Cultelor are în vedere generalizarea sistemului de finanțare pe programe și proiecte la nivelul tuturor instituțiilor publice de cultură din subordinea sa. În felul acesta, se va renunța la finanțarea nediferențiată, respectiv includerea în aceeași subvenție a cheltuielilor aferente programelor și proiectelor și a celor de funcționare curentă a instituției. Acest mod de finanțare decurge, de altfel, din aplicarea corectă a *contractelor de management*, care, în esență, vizează obiectivele culturale și programele importante ale instituțiilor.

În aceeași perspectivă, Ministerul Culturii și Cultelor va continua să finanțeze programele și proiectele proprii, de importanță națională, prefigurate pentru perioada 2004-2007. Aceste programe și proiecte, asumate de Ministerul Culturii și Cultelor, sunt prezentate succint în alte secțiuni ale strategiei.

Astfel, Ministerul Culturii și Cultelor va continua experiența pozitivă de susținere din fonduri publice a accesului la cultură.

nongovernmental organizations to these public sources will expand, which implies:

- a more thorough awareness of the existing facilities and opportunities;

- a greater transparency in the selection of projects;

- a greater receptivity of public authorities toward the proposed projects;

- improving the system of resource-granting, based on rigorous criteria and project tender;

- conditioning the financing from public funds by the fulfillment of objectives and the achieving of the results set out by the project.

For the period between 2004-2007, the Ministry of Culture and Cults is considering generalizing the financing system on programs and projects to all public cultural institutions under its subordination. In this way, the undifferentiated financing will be dropped, the inclusion in the same subsidy of the expenses related to the programs and projects and those for the daily operation of the institution respectively. This way of financing emerges, in fact, from the proper application of *management contracts*, which, in essence, target the cultural objectives and the important programs of the institutions.

From the same perspective, the

În privința accesului la cultura scrisă, strategia promovată de minister se axează pe următoarele direcții:

- susținerea programelor editoriale importante, prin acoperirea diferenței dintre cheltuielile de editare-imprimare și veniturile realizate prin difuzarea lor, la un preț suportabil de către segmente largi de populație;

- susținerea programelor de achiziție de carte pentru biblioteci, într-un număr de exemplare care să satisfacă în mai mare măsură cererea de lectură publică;

- susținerea programului de informatizare a bibliotecilor publice și, implicit, valorificarea potențialului lor de asigurare a serviciului comunitar universal.

În aceeași logică, se urmărește asigurarea accesului larg la oferta culturală a instituțiilor publice, prin subvenționarea parțială a tarifelor plătite de publicul consumator.

Alte direcții de acțiune ale strategiei Ministerului Culturii și Cultelor vizează susținerea diversificării ofertei culturale, care să favorizeze satisfacerea nevoilor și așteptărilor publicului.

În acest sens, Ministerul Culturii și Cultelor sprijină inițiativele instituțiilor publice și ale sectorului privat, care contribuie la o mai bună structurare a ofertei.

Constituirea Fondului Cultural Național și a Fondului Cinematografic

Ministry of Culture and Cults will continue to finance its own programs and projects of national importance, prefigured for the period 2004-2007.

Thus, the Ministry of Culture and Cults will continue the positive experience of maintenance from public funds of the access to culture.

Regarding the access to written culture, the strategy promoted by the ministry is focused on the following directions:

- the maintenance of important editorial programs, by covering the difference between the edit-print expenses and the incomes made by their dissemination, at a price convenient for large segments of population;

- the sustaining of the program for book acquisition for libraries, in a number of samples which satisfy the request of public lecture;

- the maintenance of the program of computerization of public libraries and implicitly the valuation of their potential for assuring the universal community service.

With the same logia it is followed the assurance of the large access to the cultural tender of the public institutions, by partial subvention of the tariffs paid by the consumers.

Other action directions of the strategy of the Ministry of Cultures and Cults certify the sustenance of

se înscrie în această strategie. Pentru fiecare din aceste instrumente sunt configurate zonele de competență, prioritățile de finanțare, măsurile care stimulează diversificarea ofertei de programe și proiecte culturale.

Cele două instrumente de susținere au un rol esențial în încurajarea inițiativei private și a producției de bunuri și servicii care valorifică potențialul creativ autohton. În același timp, ele au un rol important nu numai în dezvoltarea și promovarea valorilor culturale contemporane, ci și în ceea ce privește protejarea și punerea în valoare a moștenirii culturale.

Fondul cultural național, destinat să sprijine financiar programe și proiecte ce vizează protejarea și punerea în valoare a moștenirii culturale și dezvoltarea creației contemporane, este constituit din resurse extrabugetare, reprezentând cote din încasările realizate de agenții economici care desfășoară activități de natură culturală precum:

- vânzarea reproducerilor, copiilor sau mulajelor realizate, în condițiile legii, după bunuri culturale mobile proprietate publică ori după monumente sau componente ale monumentelor istorice proprietate publică;
- vânzarea, prin licitație publică, a bunurilor culturale mobile;
- vânzarea imobilelor monumente istorice;

diversification of the cultural tender.

Thus, the Ministry of Culture and Cults support the initiatives of public institutions and of the private sector that contribute to a better structure of the tender.

The creation of the National Cultural Fund and the Cinematographic Fund is inscribed under this strategy. For each of these instruments, the competence areas, the finance priorities, measures which stimulate the diversity of the programs and cultural projects tender are configured.

The two instruments of maintenance have an essential paper for encouraging the private initiative and the production of goods and services which value the traditional creative potential. At the same time, they have an important role not only in developing and promoting the contemporary cultural values but also in the protection and evaluation of cultural inheritance.

The national cultural fund, destined to support the financial programs and projects which address to the protection and valuation of the cultural inheritance and the development of contemporary creation, is made of extra-budgetary resources, representing quotas from the incomes made by economic agents which develop activities of cultural nature such as:

- vânzarea sau închirierea discurilor, compact - discurilor audio și video, casetelor audio înregistrate, cărților poștale sonore și a altor asemenea produse cu destinație culturală;

- vânzarea calendarelor și a cărților poștale ilustrate, a afișelor, posterelor, imaginilor autocolante sau a tipăriturilor mixte;

- comercializarea bunurilor culturale provenite din import;

- vânzarea produselor de artă populară;

- activitățile desfășurate în spațiul de protecție a monumentelor istorice proprietate publică;

- organizarea de distracții de tip luna-park;

- activitatea de impresariat artistic;

- din devizul general al investițiilor autorizate a se realiza de către agenții economici pentru construcțiile amplasate în spațiile de protecție a monumentelor istorice proprietate publică.

Potrivit legii, sumele colectate în Fond se pot utiliza pentru:

- crearea, păstrarea și promovarea în țară și în străinătate a valorilor culturale naționale și universale;

- sprijinirea inițierii și derulării unor programe și proiecte culturale, în țară și în străinătate;

- dezvoltarea relațiilor culturale

- the sale of reproduction, copies or moulds, made according to law, after mobile cultural goods of public property or after monuments;

- the sale, by public auction, of mobile cultural goods;

- the sale of historic real estate monuments;

- the sale of lease of discs, CDs, registered audio tapes, sound postal and of other such products with cultural destination;

- the sale of calendars and illustrated postal books, of posters, images and mix prints;

- the sale of cultural goods from import;

- the sale of products of popular art;

- activities developed in the protection space of historic monuments public property;

- organization of entertainment like luna-park;

- activity of artistic agent;

- from the general list of authorized investments to be made by economic agents for the constructions placed in the protection areas of historic monuments of public property.

According to law, the sums collected from the Fund may also be used for:

- the creation, conservation and promotion in the country and

internaționale ale României;

- stimularea și susținerea unor proiecte și programe culturale performante, propuse de persoane fizice ori juridice de drept public sau privat.

Prin modul său de organizare și funcționare, Fondul Cultural Național răspunde unei cerințe importante a guvernării democratice, prin asocierea la actul de decizie a structurilor societății civile – asociații de creatori profesioniști și organizații profesionale din domeniul creației populare, ANUC, fundații și asociații profilate pe activități din domeniul culturii. Astfel, Consiliul Fondului Cultural Național stabilește prioritățile de finanțare și decide, în urma evaluării, asupra proiectelor ce vor beneficia de finanțare și asupra cuantumului creditelor rambursabile sau nerambursabile acordate.

În finanțarea programelor și proiectelor culturale, Consiliul se orientează după următoarele criterii principale:

- dimensiunea națională sau internațională a proiectului;
- capacitatea solicitantului de a atrage și alte resurse financiare;
- valoarea cultural-artistică a proiectului;
- impactul asupra comunităților locale;
- capacitatea de a determina

abroad of national and universal cultural values;

- the support of the initiation and development of some cultural programs and projects in the country and abroad;

- the development of Romania's international cultural relations;

- the stimulation and support of some performance cultural programs and projects, proposed by physic and legal persons of private or public law.

By its manner of organization and functioning, the National Cultural Fund responds to an important request of democratic government, by association to the act of decision of the structures of civil society – associations of professional creators, ANUC, foundations and profiled associations from the field of culture. Thus, the Council of the National Cultural Fund established the finance priorities and decides, as the consequence of the evaluation, over the projects which will beneficiate of finance and over the sum of the granted loans, reimbursable or not.

For the finance of the cultural programs and projects, the Council is oriented after the following main criteria:

- the national or international dimension of the project;

participarea altor actori sociali.

La nivel local, instituțiile publice de cultură sunt susținute financiar de bugetele autorităților publice locale. Cheltuielile pentru întreținerea, repararea și consolidarea fondului construit aflat în proprietatea unităților administrativ teritoriale, intră, în mod firesc, în sarcina lor ceea ce înseamnă că ele nu ar trebui să greveze sumele alocate pentru programele și proiectele instituțiilor culturale locale.

Pentru rezolvarea problemelor legate de susținerea financiară corespunzătoare a activității culturale locale, soluția viabilă, pe termen mediu, este aceea a cofinanțării din bugetele județene și municipale, evitându-se astfel practica negativă a segmentării artificiale a responsabilităților în detrimentul instituțiilor și a activităților culturale.

În același timp, o sursă extrem de importantă de completare a resurselor bugetare locale este contribuția comunităților umane, potrivit modelului de parteneriat public-privat. Această contribuție nu se rezumă la cheltuielile consumatorilor de cultură pentru accesul la oferta instituțiilor locale, ci constă într-o diversitate de forme și modalități practice. Realizarea parteneriatelor public-privat, pe lângă susținerea efectivă a finanțării culturii, reprezintă și o oportunitate de participare la viața culturală comunitară.

- the capacity of the solicitor to attract other finance resources;
- the cultural- artistic value of the project;
- the impact over the local community;
- the capacity to determine the attendance of other social actors.

At local level the cultural public institutions are financially sustained by the budgets of local public authorities. The expenses for the maintenance repair and consolidation of the built fund on the property of the administrative territorial unities enters accordingly in their task which means that they should not encumber the allocated sums for the programs and projects of the local cultural institutions.

For solving the problems connected with the financial support corresponding to the local cultural activity, the viable solution of medium term is that of the co-finance from district and municipal budgets, thus avoiding the negative practice of artificial segmentation of the responsibilities against the cultural institutions and activities.

At the same time an extremely important source for completing the local budgetary resources is the contribution of human communities, according to the model of public – private partnership. This contribution is not summered to the expenses of

În susținerea financiară a activităților culturale se mizează și pe sponsorizări. Legislația privind sponsorizarea și mecenatul, modalități de finanțare mult mai uzitate în alte spații culturale, a cunoscut mai multe modificări, ceea ce a indus o anume derută în rândul potențialilor sponsori. Palierul de deductibilitate de 5% stipulat în prezent este considerat nestimulativ și, implicit, ineficient, în condițiile în care se raportează la profitul impozabil și nu la cifra de afaceri.

Și în această privință, sectorul culturii este defavorizat în competiție cu celelalte domenii care pot beneficia de sponsorizare. În lipsa altor repere de atractivitate, sponsorii potențiali preferă domeniile care au o mai mare vizibilitate și, în acest mod, le asigură o mediatizare / promovare mai extinsă.

Cu toate aceste impedimente, nivelul sponsorizărilor în cultură poate să crească, în condițiile în care managerii culturali vor stăpâni și utiliza tehnicile de marketing, inducând în comunitățile de afaceri interesul pentru programele și proiectele culturale propuse, motivându-le implicit să participe la realizarea lor.

culture consumers for the access to the tender of the local institutions but consists in a diversity of practical forms and modalities. The accomplishment of public private partnership, next to the effective support of the finance of culture, represents also an opportunity for attending to the community cultural life.

For the financial support of the cultural activities is based on sponsorships. The legislation regarding the sponsorship, finance modalities much more used in other cultural spaces, knew many modifications which induced in error the potential sponsors. The deductibility step of 5% stipulated nowadays is considered not to be stimulating and implicitly inefficient under the conditions in which it reports to the taxable profit and not to the turnover.

Considering these, the culture sector is disfavored in competition with other fields which may benefit of sponsorship (for example sport). By lack of other attraction marks potential sponsors prefer the fields with a higher visibility and thus assuring a more extended mediatization / promotion.

With all these impediments, the level of cultural sponsors may increase if the cultural managers will handle and use the marketing

techniques, inducing within business communities for the proposed cultural programs and projects, motivating them implicitly to attend to their fulfillment.

Bibliografie / References

- Baron, R., Greenberg, J., 1993, *Behavior in Organizations*, Allyn& Baron, Needham Heights, MA
- Becker, G. S., 2000, *Comportamentul uman. O abordare economică*, Editura All, București
- Davis, S., 1984, *Managing Corporate Culture*, Harper & Row Publishers, New York
- Moldoveanu, M., Ioan-Franc, V., 1995, *Marketing și cultură*, Editura Expert, București